

Onderwerp

Consultatieadvies
conceptwetsvoorstel
strafbaarstelling verborgen
ruimten in vervoermiddelen

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Organisatieonderdeel
Korpsstaf

Geachte

Behandeld door

Bij brief van 30 juni 2022 verzocht u de politie te adviseren over het conceptwetsvoorstel strafbaarstelling verborgen ruimten in vervoermiddelen. Ik heb met belangstelling kennis genomen van dit conceptwetsvoorstel, en maak graag van de geboden gelegenheid gebruik om hierover vanuit het perspectief van de taakuitvoering van de politie te adviseren.

Functie**Telefoon****E-mail****Ons kenmerk****Uw kenmerk****In afschrift aan**

Datum
15 september 2022

Bijlage(n)
0

Pagina
1

Ik ondersteun uw voornemen om het wettelijk instrumentarium verder uit te breiden om de ondermijnende criminaliteit beter te kunnen bestrijden. Het conceptwetsvoorstel sluit aan bij uw beleid om een effectieve aanpak te ontwikkelen. Daarvoor is het nodig dat interventies kunnen worden uitgevoerd die zijn gericht op zowel de hoofdrolspelers, als op de gehele criminele keten met het onderliggende netwerk van grote en kleine spelers, waaronder facilitators. Facilitators, zowel personen die verborgen ruimten inbouwen als de gebruikers daarvan, zijn cruciaal voor de logistiek van bepaalde criminele activiteiten. Zij faciliteren de koppeling tussen de onder- en bovenwereld en zijn moeilijk vervangbaar. Bovendien verzorgen facilitators vaak diensten aan meerdere criminele groepen. De informatie die opsporing naar deze facilitators oplevert draagt bij aan de zogeheten korte klappen maar ook aan duurzaam projectmatig onderzoek om de onderliggende bedrijfsmatige structuren bloot te leggen en te ontmantelen.

In toenemende mate worden verborgen ruimten in voertuigen aangetroffen. Wanneer deze verborgen ruimten leeg worden aangetroffen staat de politie nu, door het ontbreken van wettelijke instrumentarium, met lege handen om nader onderzoek te doen. De voorgestelde strafbaarstellingen voorzien ten dele in de noodzakelijke juridische voorwaarden om effectief tegen inbouwers en gebruikers van verborgen ruimten op te kunnen treden. Ten dele, omdat nog niet wordt voorgesteld de strafbare feiten uit het voorgestelde artikel 189a toe te voegen aan artikel 67, eerste lid onder b of c Wetboek van Strafvordering. Hierdoor kunnen geen opsporingsbevoegdheden worden toegepast die verdenking vereisen van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Zowel bij de opsporing van inbouwers, als voor de bewijsvoering bij het aantreffen van een verborgen ruimte is het noodzakelijk dergelijke opsporingsbevoegdheden te kunnen inzetten.

Inbouwen van verborgen ruimten

De politie kan op verschillende manieren op het spoor komen van mensen die mogelijk verborgen ruimten inbouwen, of van locaties waar dit gebeurt. Er kunnen tips binnenkomen, al dan niet anoniem via de CIE of Meld Misdad Anoniem. Ook kunnen verdachten in wiens voertuig een verborgen ruimte is aangetroffen en die daarover worden verhoord, verklaren over de herkomst van die ruimte (alhoewel dit in de praktijk zelden gebeurt). Daarnaast kunnen oplettende politiemensen in hun werkgebied locaties zien waar mogelijk, al dan niet in combinatie met andere vormen van

Onderwerp

Consultatieadvies
conceptwetsvoorstel
strafbaarstelling verborgen
ruimten in vervoermiddelen

Datum

15 september 2022

Pagina

2 van 2

criminaliteit, verborgen ruimten worden ingebouwd. Tot slot is denkbaar dat de politie, in het kader van bijvoorbeeld een drugsonderzoek, een bepaald voertuig volgt, en daarbij vaststelt dat dat voertuig enige tijd op een bepaalde (bedrijfs)locatie aanwezig is, waarbij – al dan niet in combinatie met andere signalen – het vermoeden ontstaat dat op die locatie verborgen ruimten worden ingebouwd.

In voorkomende gevallen zal in deze situaties voldoende concrete informatie voorhanden zijn om te kunnen spreken van een redelijk vermoeden in de zin van art. 27 Sv. Op die grond kunnen vervolgens echter maar zeer beperkt opsporingsbevoegdheden worden ingezet, omdat de meest relevante bevoegdheden in het Wetboek van Strafvordering een verdenking van een VH-feit vereisen. Te denken valt in dit kader vooral aan het ter inbeslagname betreden van plaatsen (artikelen 96 en 96c), het uitvoeren van een pseudokoop/dienstverlening om te achterhalen of een bepaalde verdachte inderdaad verborgen ruimten inbouwt (artikel 126i), het vorderen van gegevens over een verdacht bedrijf bij derden zoals BOVAG, verzekeringsmaatschappijen, UWV, Belastingdienst of leveranciers (artikel 126nd). In voorkomende gevallen kan het daarnaast noodzakelijk zijn communicatie af te luisteren of e-mails te vorderen (respectievelijk artikelen 126m en 126ng lid 2). Ook het voor onderzoek betreden van een besloten plaats (artikel 126k), zoals een bedrijfspand of garagebox, en aanhouding buiten heterdaad vereisen een verdenking van een feit waarbij voorlopige hechtenis mogelijk is.

Voorhanden hebben van een verborgen ruimte

De voorgestelde strafbaarheid van het voorhanden hebben van een verborgen ruimte vereist wetenschap bij de verdachte van de aanwezigheid van de verborgen ruimte. De praktijk leert dat de verdachte die wetenschap meestal ontkent. Daarom is het voor de bewijsvoering van belang een dergelijke verklaring te kunnen verifiëren. Een voor de hand liggende methode hiervoor is het bemonsteren van de verborgen ruimte op vingerafdrukken of DNA van de verdachte. Als van de verdachte niet reeds bij eerdere opsporingsonderzoeken vingerafdrukken zijn afgenomen, staat artikel 55c, tweede lid, het afnemen van vingerafdrukken van de verdachte alleen toe als de verdenking ziet op een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Hetzelfde geldt ten aanzien van het afnemen van celmateriaal van de verdachte om een DNA-vergelijking te kunnen uitvoeren met celmateriaal dat is aangetroffen in of rondom de verborgen ruimte.

Conclusie en advies

Bij het ontbreken van de hiervoor genoemde bevoegdheden zal het voor de politie vrijwel ondoenlijk zijn om met enige kans op succes bij de twee voorgestelde nieuwe delicten tot waarheidsvinding te komen. Ik adviseer dan ook dringend het nieuwe strafbare feit van artikel 189a Sr toe voegen aan artikel 67 Wetboek van Strafvordering.

Hoogachtend,

portefeuillehouder ondermijning